

קול התורה

באלעד

גליון מס' 1133

העלון לשבת קודש

פרשת דברים - חזון תשפ"ג

הדלקת נרות:

7:16

צאת השבת:

8:26

חז"א:

8:30

ר"ת:

8:59

דבר המערכת

קרבן לאלפים שנה יושבים בני ישראל על הארץ, שופכים דמעות כמים ומקוננים על חורבן ירושלים, כאלפים שנה נפערה לה תהום ענקית ובית מקדשנו ומשוח נשמתנו אינו בנוי לתפארה, השכינה איננה בתוכנו כבימי קדם, והסתרת הפנים היא רבה מאד ואנו מצרים ומבכים על כך.

אך לקה דורנו בכפליים שאין אנו מרגישים בעומק הוויתור את החורבן הנורא של העולם שנגרם בעקבות חורבן בית המקדש, וסילוק השכינה וההנהגה הגלויה של הקב"ה עמנו, אין אנו מרגישים מה הפסדנו ומה חסרנו ע"י החורבן, אין אנו מרגישים גודל בית המקדש שהיה מקום השראת השכינה בעולם. מקור החיות של עם ישראל, שער השמים, החמצן של העם היהודי ושל העולם כולו. המקום שנושקין בו שני העולמות עולם הזה ועולם הבא. המקום שהפכו את הגשמיים לרוחניים, הביאו בהמה לבהמ"ק והפכו אותה לקרבן לה, וחפצא של קדושה. ואנו אין מרגישים את החושך הנורא שירד על הבראה כולה בסילוק השכינה מבהמ"ק. אין אנו מרגישים בצער השכינה שהקב"ה בוכה במסתרים על כך, אין אנו מרגישים את הפגיעה בהנהגת הבורא עולם וחילול כבוד שמו יתברך בגלל ההנהגה של הסתר פנים, בגלל הקרירות שירדה לעולם, ואין מי שבוכה ממש על חורבן בית המקדש.

והנה אמרו חז"ל כי כל דור שביהמ"ק לא נבנה בימיו, כאילו נחרב בימיו, וא"כ נחשב הדבר שבית המקדש נחרב בימינו אנו וכאילו רואים אנו את עשן אש שריפת בית אלוקינו, את חיילות רומי, נ"ג וטיוסוס, מניפים את חרבם מעל בית קדשי הקדשים, וכל זאת בעוונותינו, אוי נא לנו כי חטאנו. ובמגילת איכה נאמר כי "חפשה דרכינו ונחקורה" וזאת חובת כל אחד ואחד מאיתנו, לחפש, לחקור ולשוב א"ה. וכמס"ב במ"ב ס"ו תקמ"ט סק"א מהרמב"ם שנסתרת ההעניית היא לעורר לתשובה, ע"ש. אך יחד עם זאת, חייבים לקוות ולצפות לאוהלה השלמה ולבנין בית המקדש, ומובא במסכת שבת (לא) שזו אחת מהשאלות הראשונות ששואלים לאדם 'ציפית לישועה?'.

מצנינו בחז"ל הקדושים שביהמ"ק הראשון נחרב בעוון עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, ואמרו חז"ל שויתר הקב"ה על ג' עבירות החמורות הללו אך לא ויתר על ביטול תורה. והנה אם כן, ברוך ה' וברוך שמו, אין לנו קשר לעבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים (ומ"מ) גם בזה צריך חיזוק מכל עניני אביזריו דעבירות הללו, הרי שבדאי ששומה לחפש דרכינו ולחקור על עוון ביטול תורה החמור עד מאד, ומי יאמר ניקיית ומי יאמר זיקיית. ובודור האחרון פשתה לה "תרבות פנאי", כאילו ישנו היתר להשקיע שעות בתענוגים ובילויים, בקריאה מרובה של עיתונות, (גם עיתונות כשרה), טיולים ושוטטות ושמיעת מוזיקה ללא מיגבלה ותחום. והרי איתא בגמ' שבכל רגע שאדם יכול לעסוק בתורה ואינו עוסק בה, הקב"ה בוכה עליו, והקב"ה ית"ש אינו מוותר על עוון חמור זה, והותר רק צורך לפוש ולנחם ולאגור כוחות כפי הצורך, אך לא יותר, והחיות אל ליבו, להתחזק בלימוד התורה ובשמירת המצוות.

ועם כל זאת, גם כשאנו שקועים בטבע ובמקרה, בעומק הגלות, עדיין יש תקוה, וכפי שכתב אדוננו הגר"א ז"ל, שאנו משולים ל"רקב עצמות" אך עצם זה שעדיין נשאר לכנסת ישראל עצם מאביר המת, יכול הוא לרומם את המת ולהופכו לחי ונושם. הגחלת הזעירה, שעוד פועמת בעם ישראל, יכולה וצריכה להצית אש שלהבת גדולה, כזאת שתוציא את הגלות מתוך לבבותינו הערלים ותעמידנו בקרן אורה זו תורה. נפסיק להתבונן על כל מאורע בעולם במשקפי הטבע. נתחיל לחוש כי העולם מתעלה ומתקדם מכל מצוה, ולהיפך, העולם מצטער ומתייסר מכל עבירה ועוון. כי אין מקרה ומנהג של עולם, אלא הכל גזירת עליון, הנפעלת מכח פעולותינו ומעשינו אנו. אם תיטיב שאת ואם לאו-לפתח חטאת רובך רח"ל.

וכעת, כשאנו עומדים לפני יום החורבן הגדול, נבכה על מה חסרנו, נמשמש ונפשפש במעשינו, כי נוותרנו ללא משכן ומקדש, כהן ונביא, ואנה אנו באים. ניתן אל ליבנו כי כל הצרות הרוחניות והגשמיות שישנם, כולל הצרות הפרטיות שיש לאנשים ומשפחות, הינם כתוצאה מחורבן בית המקדש. נתפלל ונזעק: ראה ה' בעווננו הבטיח אל מכאובינו והחיש גאולתינו ופדות נפשנו!

אך כשם שמאמינים אנו ורואים, שכל צרות הגלות באות מכח חורבן בתי המקדשות וריחוק השכינה, כך מאמינים אנו באמונה שלימה בבוא הגואל במהרה, בו נזכה לזמן בו "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", "ברגע קטון עזבתך וברחמים גדולים אקבצך" ו"תאום יבוא האדון ה'". והנה ברגע אחד הכל יכול להתהפך לטובה, כאשר יאמר לנו הקב"ה, כלשון חז"ל, "עניים, הגיע זמן גאולתכם".

שבת שלום

הרה"ג רבי אריה ליברמן ר"מ ישיבת "עטרת שלמה"

היוצא שאמנם אנו בסוג של הכנה לזמן ההוא, אבל אין ימות המשיח זמן של השכר אלא זה זמן

של עבודה רק העבודה היא בשלימות ואז נשיג את הדרגה שעל ידה נזכה לחיי עולם הבא כמו שכתב הרמב"ם לא נתאוו החכמים והנביאים ימות המשיח לא כדי שירדו בגוים וכו' אלא כדי שיהיו פנויים בתורה וחכמתה ולא יהי להם גוש ומבטל כדי שיוכו לחיי העולם הבא. ונתבאר לנו ברמב"ם טעם תשוקה החכמים לימות המשיח כדי להשיג אז את החכמה ככ"ל ושפיר הוי מעיקרי האמונה. והשתא מובן מה שנכלל בביאת משיח בנין בית המקדש וכל העבודה ששם וכן יובל ושמיטה דבזה מקימים את עבודת ה' בצורה המושלמת.

אמנם יתכן דהמון העם מצפים כדי שתהיה ישועה מהצרות ומה שהפקיע הרמב"ם שלא נתאוו כדי שירדו בגוים וכו' כוונתו דהמון העם מצפים לכך כדי שישלטו ויצאו משיעבוד מלכויות ומהצרות, ורק החכמים אל כך פניהם. ויתכן דאף אין בכך חיסרון דהא שואלין לאדם בשעת פטירתו צפית לישועה שזה הולך על ישועת ישראל מהגלות כמו שכתב הסמ"ק מצוה א' שכל מצות אנוכי ה' אלוך וכו' ענינה הוא ציווי להאמין שכשם שהוציאנו ממצרים יוציאנו לעתיד לבוא, וזה המקור לחיוב לצפות לישועה ע"ש. וראוי לציין את מה שכתוב בפירוש הרא"ש על התורה (שמות י' כ"ב) שדתן ואבירם לא מתו במכת חושך כשאר הרשעים כיון שלא נתיאשו מן הגאולה וכן אומרים "גידל" ישלח לקץ הימין משיחנו לפדות מחכי קץ ישועתו וזה פתח תקוה נכבד שנזכה לראות בשבוב ה' את שיבת ציון.

ובענין החיוב לצפות עיין ברמב"ן במדבר (ט"ז כ"א) כתב שנתן ה' בלב דוד למנות את העם ובעקבות כך פרצה מגפה כי כעס ה' מדוע לא התעוררו השופטים לבנות בית לה', והרמב"ן מדבר על בנין בית הראשון ואף שזה לא הגאולה השלימה היא תביעה זו וכמו שהביא שם את הפסוק לשכנו תדרשו ובאת שם שצריך דרישה לבית ה' כ"ש לבית המקדש השלישי שאין לו חורבן.

ובחיוב לצפות, בשל"ה הביא דברי הזוהר שבשעה שב"א מתענג בסעודתו צריך לזכור ולדאוג על חורבן בית המקדש ולכן נהגו לומר ביום חול על נהרות בבל שזה עסק עם החסר לנו אבל בשבת אומרים שיר המעלות בשבוב ה' את שיבת ציון שזה ענין הצפיה, (עיין מג"א סי' א' שצ"י לשל"ה) ויתכן דאף ד' נחמאתא מטרם ליצור את התשוקה צפיה, אחרי ג' דפורענתא שעסקנו עם החסר, שוב ראיתי שמביאים בשם הגר"י טרנא דמבואר בגמ' בסוכה מ"א דעבדינן זכר למקדש בלולב מקרא ציון היא דורש אין לה מכלל דבעיא דרישה ובגמ' בב"ב ט: דרישה

מעניינא דיומא

אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח וכו' ב"ג עיקרי האמונה לא מוזכר בנין בית המקדש. ויש

לעייין האם גם זה כלול בזה ובפרט לפי הידוע בשם הגר"ז שמה שאומרים בהמשך של האני מאמין ואע"פ שיתמהמה אם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא, אין הכוונה לומר שלא התייאשו ח"ו ממשיח באורך הגלות דזה פשיטא, אלא מדובר כאן בתוספת על גוף האמונה שלמלך האמונה שיבוא יש לנו גם צפיה שלא כהתה בגלות "ואחכה לו" וזה חלק מעיקרי האמונה כמו שמבואר ברמב"ם שיבוא להלן, ושבו נסתפק האם אף כלפי בנין בית המקדש איכא חיוב הוא.

כתב הרמב"ם פ"א מלכים ה"א המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות בית דוד לישנה הממשלה הראשונה ובונה ירושלים ומקבץ נדחי ישראל וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם מקריבין קרבנות ועושין שמטין ויובלות ככל מצותן האמורה בתורה וכל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו לא בשאר הנביאים הוא כופר אלא בתורה ובמשה רבינו שהרי התורה העידה עליו שנאמר ושב ה' אלוך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים וכו' ע"ש וא"כ הרמב"ם כלל בביאת המשיח ענינים אבל עדין צריך עיון האם זה חלק בלתי נפרד מהחיוב להאמין ביאת משיח. ונראה מהמשך דברי הרמב"ם שכתב בהלכה ד' שאם יעמוד מלך ונצח כל האומות שסביביו ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל הרי זה משיח ודאי ואם לא הצליח עד כה או נהרג בידוע שאין זה שהבטיחה עליו תורה והרי הוא ככל מלכי בית דוד השלמים הכשרים שמתו ומשמע להדיא שזה חלק מהמהות של מלך המשיח וא"כ בפשטות זה כלול באמונה דכל מה שכלול בענין משיח נכלל באמונה. וכתבוננו נראה דכך מסתבר וזאת בהקדם מה שהקשה החת"ס ביו"ד תשובה שנ"ו הקשה מדוע האמונה בביאת משיח היא חלק מעיקרי האמונה, עד שאם יפול יסוד זה יפול הבנין כמו שכתב ועונש וכדו' שזה בודאי עיקר כל צורת עבודתינו.

ובספר העיקרים (ח"ד פ"ג) כתב וז"ל אם לא יקיים החסד הזה שנשבע לדוד, שיבוא המשיח כדי שעל ידו ישלם המין האנושי וישיג תכליתו, נמצא שהמין כולו נברא לבטלה אחר שלא הגיע לתכליתו וכו' כי התכלית הזה אי אפשר שיושג אלא בביאת המשיח כי אז יהפוך השם יתברך אל עמים שפה ברורה לקרוא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחד. ושפיר מובן שזה מ"ג עיקרים כי כאן טמון כל התכלית.

ובמאמר העיקרים לרמח"ל כתב טרם יכלו ו' אלפים הנה צריך שתעמוד האומה הנבחרת במצבה השלם שיוכלו ליעתק הדברים אחד"ל אל הנצחיות, וסיים שם וזה מה שהובטחנו עליו שיהיה עכ"פ.

מוצאי ת"ב שהוא ביום שישי

רחיצה תספורת וכיבוס בליל מוצאי ט"ב לכבוד שבת

א) במוצאי ט"ב ועשירי באב עד חצות כתב בשו"ע סימן תקנ"א סעיף ט' שלא לאכול בשר ולא לשנות יין רק בסעודת מצוה וכתבו האחרונים שלא לרחוץ ולא להסתפר ולא לכבס עד חצות [במ"ב ס"ק ג' הביא שלא לרחוץ במרחץ, ולאורה ה"ה ברחיצה במקלחת בבית], ובשנה שמוצאי ת"ב חל ביום חמישי, האם מותר להתרחץ ולהסתפר ולכבס לכבוד שבת מיד בליל מוצאי ת"ב, או שמותר בכל אלו רק מהבוקר ב' באב, דכתב במ"ב סימן תקנ"ח ס"ק ג' על מש"כ בשו"ע שלא לאכול בשר ולשתות יין בליל עשירי וביום עשירי וכו', וה"ה שלא לרחוץ במרחץ ולספר ולכבס עד חצות, וכשחל ט"ב ביום ה' שאז יום העשירי הוא ערב שבת מותר בכל זה לכבוד שבת, ויש לדון האם הכונה בזה שמותר לרחוץ ולהסתפר ולכבס כבר במוצאי ת"ב או רק בע"ש בבוקר.

בדברי הפוסקים נזכר יום' בבוקר

ב) ומקור הדין הוא במג"א ס"ק א', וכתב שם המג"א לפני זה, וכתב בתשובת רש"י סימן צ"ב שאין לרחוץ ביום עשירי ואין לספר ולכבס עד חצות, וע"ז כתב ופשוט דכשחל ביום ו' הכל מותר לכבוד שבת, והיינו דהתיר ביום העשירי שדן ע"ז שם, ובשע"ת ס"ק ב' כתב דמותר להסתפר בשחרית.

אמנם לכאורה אין חילוק בין יום עשירי לליל עשירי, רק לגבי אכילת בשר שאסור בליל עשירי במוצאי הצום שאסרו משום אבילות של יום, כמש"כ הרמ"א לגבי ט"ב שחל בשבת ונדחה ליום א' דאסור לאכול בשר בלילה אחר הצום משום אבילות היום, וע"ש במ"ב ס"ק ד' בשם השע"ת דרק אכילת בשר ושתית יין אסור אז, אבל לגבי תספורת ושאר הדברים דומה לילו ליום שאחריו ומותר, כיון שמותר ביום ו' ה"ה דמותר גם בלילה של מוצאי ת"ב, וא"כ רק בשר ויין אסור במוצאי ת"ב ולא שאר דברים.

ליל מוצאי ט"ב קל יותר מדיני אבלות שמר"ח אב

ג) והנה ליל מוצאי ט"ב הוא קל מר"ח אב, וכמש"כ במג"א ס"ק א' והביאו במ"ב ס"ק ב' לגבי סעודת מצוה, דפשיטא דהלילה הזה קילא מר"ח, דמר"ח אב יש קצת אבילות מדינא דגמ' שממעטין בשמחה ובמו"מ, משא"כ בזה שמותר מדינא בכל, וע"ש בביאור הגר"א שהוא קל משבוע שחל בו ט"ב, ועיין בבה"ד ד"ה שלא, דתבשיל בשר מותר לאכול אז, ובחודש אב כתב במ"ב סימן תקנ"א ס"ק ס"ג דהאידינא נוהגים לאסור אף תבשיל של בשר.

יש הסוברים שלא החמירו תספורת וכיבוס במוצאי ט"ב

ד) ועצם דין זה שלא לרחוץ ולהסתפר ולכבס במוצאי ט"ב עד חצות היום, ע"ש בבה"ל ד"ה עד חצות היום שכתב דמסתימת הב"י והרמ"א כאן ובסימן ס"ק ז' משמע דאף ממנהג כשר לא אסור אלא בבשר ויין אבל לענין רחיצה ותספורת לא החמירו, וכו' ומ"מ קשה להקל שכמה אחרוני זמנינו העתיקו דבר זה למעשה, ועיין בשו"ת שאילת יעב"ץ ח"א סימן צ"ו שנראה שהתיר ע"ש.

ענינים שכבוד שבת לעשותם כבר ממוצאי ט"ב

ה) ויש לדון בכל דבר אם צריך את זה לכבוד השבת או לא, ותספורת אף אם יכול לספר ביום שישי, אם קשה לו להסתפר ביום שישי שצריך לנסוע, אם אין שם ספר וכיו"ב. יכול להסתפר מהלילה לכו"מ, ולהתרחץ לכאורה יכול ביום שישי ואין דרך להתרחץ בלילה לכבוד שבת, [מלבד כשצריך לנסוע מיד בבוקר וכיו"ב ואינו בטוח שיוכל להתרחץ שוב לכבוד שבת], ואין ההיתר של רחיצה לכבוד שבת, אלא דהקילו להתרחץ בצונן היכא שמפריע לו ובפרט במקומות החמים, דהרי הזמן הזה הוא קל מר"ח אב כמש"כ לעיל. ולגבי ברכת שהחיינו בלילה, עיין בהגהות מהרש"ם כאן ובסימן הקודם ס"ק ד' אות ח'.

כבוד השבת לכבס בליל מוצאי ט"ב ולא להשאירו ליום ו'

ו) והנה לגבי איסור כיבוס במוצאי ת"ב, מצד הדין היה צריך להתיר לכבס בער"ש משום תקנת עזרא לכבס כ"פ ביום חמישי, דראוי להקדים לכבס לכבוד שבת, שלא יהיה טרוד בער"ש בכיבוס, ועיין במג"א סימן רמ"ב ס"ק ג' דטעם התקנה שייכבס ביום חמישי כדי שלא יכבסו בערב שבת, כדי שיהיו פנויים בע"ש לעסוק בצרכי השבת ע"ש, וע"ש במחמ"ש מש"כ מהא"ר שעיך התקנה שייכבס לכבוד שבת וחמישי דקאמר אורחא דמילתא היא ע"ש, ובמ"ב ס"ק ה' ושעה"צ ס"ק ט"ז, ועיין במג"א סימן תקנ"א ס"ק י"ח, וראה כפירוש המג"א בשיטה מקובצת ב"ק דף פ"ב א' בשם המאירי, שיהיו מכבסים בחמישי בשבת לכבוד שבת ולא ימתינו עד ערב שבת, מפני שיניחו ע"ש כולו לצרכי הכנת שבת, וכ"כ ביש"ש שם סימן פ"ג. וא"כ בט"ב שחל ביום ה' יהיה מותר לכבס לכבוד שבת מהלילה, ועיין בשו"ת באר משה ח"ג סימן ע"ט שכתב דיחיד בביתו אסור לכבס אבל כשנמצא מחוץ לביתו במקום שיש טורח רב יש להקל גם בלילה. אמנם נראה דכיבוס בגדים שצריך לשבת קודש ובפרט בזמננו שאפשר לכבס במכונה בזמן מועט ואי"ז עסק גדול יש להתיר לכבס מהלילה, כיון שרוצים להכין את הגדים המכובסים ברווח קודם השבת.

אורח חיים

הוספת עוד בגדים בגדים שאינו צריך לשבת

ז) ולאורה אם שם בגדים במכונת הכביסה לכבוד שבת, יכול להוסיף עוד בגדים ואין בזה היסח הדעת, דעיקר הטעם של איסור כיבוס במוצאי ט"ב הוא משום היסח הדעת מהאבילות, עיין ברש"י במסכת תענית דף כ"ט ב' ד"ה אפילו, ובמ"ב סימן תקנ"א ס"ק כ"א, (ובלבד שם סעיף ד' נראה שהוא משום מיעוט שמחה, וגם זה קל מוצאי ט"ב מר"ח אב), והוספת כביסה במכונה אין בזה כ"כ משום היסח הדעת, [וגדר היסח הדעת ביארנו בספר בין המצרים סימן י' סק"ה, הא עצם הדבר שעוסק בעניני יפוי הגוף ולא באבילות (ולא משום ריבוי עבודה, ובהוספה על מכונת כביסה אין גם ריבוי עבודה). ובמוצאי ט"ב אפשר להקל בזה ולהוסיף במכונת כביסה, כמש"כ בס"ק ד' דעצם האיסור כיבוס במוצאי ט"ב אינו מעיקר הדין, וזה רק כדי להמשיך מעט באבילות ולמעט בשמחה, אך לא נהגו בזה משום היסח הדעת], ואינו כמו בתשעת הימים שאסור להוסיף כביסה שלו לבגדי תינוקות, וכן הסכים הגר"נ קרליץ זצ"ל.

ח) ולכן לסיכום נראה:

א. דבשעת הצורך אפשר להקל לכבס מליל מוצאי ט"ב מה שהוא לצורך שבת, ואפשר להוסיף במכונת כביסה בגדים אף שאינם לצורך שבת, שבמוצאי ט"ב אין בזה דין של היסח הדעת מהאבילות, וכ"ש שיש להתיר לכבס אז בגדי קטנים, אבל אין לכבס רק כביסה שא"צ לשבת זו. וללבד בגדים מכובסים אסור עד חצות, וללכת לבגדי וכו"ב מותר להלביש בגדי שבת גם קודם חצות, ולגבי לתת לכבס לנכרי, עיין מש"כ בסוף סימן ל"ג סק"ה.

ב. וכן מותר להסתפר בלילה לכבוד שבת בשעת הצורך, אם יהיה לו קשה להסתפר בערב שבת, וכ"ש שמותר לספר לקטנים. ואם יש לו ברית למחר בבוקר, יש להקל מעיקר הדין גם בלילה, ועכ"פ בבוקר בודאי דיש להקל, דהרי מר"ח מותר להסתפר לבעל ברית, ויש מקילים גם בשבוע שחל בו ט"ב, ראה לעיל בסימן ג' ס"ק ה', וכ"ש במוצאי ת"ב דקל יותר.

ג. לעשות מקלחת בפושרין בלי סבון, אסור בלילה ומותר בבוקר, אבל בשעת הצורך מותר גם בלילה, כמו בתשעת הימים, ואף יותר, ועכ"פ להסיר הזיעה ולנשים יש להקל.

ד. ואם נוסע מיד בבוקר מהבית ורוצה להתרחץ בלילה לכבוד שבת, ויהיה קשה לו לרחוץ מחר, מותר להתרחץ גם בחמיין וסבון מהלילה.

ה. ולגבי רחיצה בים או בבריכה לתענוג, לכתחילה אין לנסוע לים או לבריכה ביום שישי בבוקר רק לאחר חצות, אבל אם מתכוון לטבול גם לכבוד שבת מותר לנסוע מהבוקר, וכן שמעתי מהגר"נ קרליץ זצ"ל, ויש מחמירים שלא לרחוץ בבוקר אם זה רחיצה של תענוג.

ו. ושמיעת שירים, יש להתיר רק מחצות היום, עיין במג"א ס"ק א' וח"א, ועיין במ"ב שם ס"ק ב'. ובמוצאי ט"ב שנדחה אפשר שמותר לשיר במוצאי ט"ב.

ז. לבישת בגדים מכובסים או חדשים לכבוד שבת מותר מהבוקר, אבל שלא לכבוד שבת הרי"ז ככל שנה שאסור עד חצות של יום העשירי.

ח. לגבי ברכת שהחיינו, עיין בשע"ת סימן תקנ"ח ס"ק ב' שכתב שאסור לברך כל יום העשירי, וכ"כ החיד"א במחזיק ברכה, ובספרו מורה באצבע ס"ק רמ"א, ובזכור לאברהם, ועיין בבה"ח ס"ק ח', ובמאמר מרדכי והגהות מהרש"ם כאן, וקיצור שו"ע סימן קכ"ג ס"ק ה', ויש מתירים מחצות. ובט"ב נדחה מותר לברך שהחיינו גם בליל עשירי, וקניית כלים ובגדים חדשים שאין מברכים ע"ז שהחיינו, מותר.

ט. בקידוש לבנה במוצאי ת"ב, מותר לשיר טובים מאורות כפי המנהג. ונוהגים לקדש הלבנה במוצאי ט"ב, עיין ברמ"א ומ"ב סימן תכ"ו. ולגבי הטוב והמטיב כתבנו בסימן ג' שאפשר לברך בימים אלו. ונשאלתי באחד שהוסיף חדר לביתו קודם ט"ב אם יכול להכנס לגור שם ממוצאי ת"ב, דלבנות וכו' אסור עדיין, ונראה דיכול להכנס מהבוקר דמכין כבר לשבת, ואם לא יספיק לסדר הבית לשבת יכול להתחיל לסדר בשעת הצורך ממוצאי ת"ב שיהיה מוכן ומסודר לשבת, ויכול לברך הטוב והמטיב, ואם הוא בונה רק לעצמו וצריך לברך שהחיינו, ואין מברכים שהחיינו, יכול להכנס לדירה ולהניח מזוזות, ויברך שהחיינו בשבת, ראה מש"כ בסימן ג' ע"ש.

י. לשטוף את הרציפה מליכלוך יש להתיר, [וגם בתשעת הימים מותר כל מה שהדרך לנקות לנקיון], ולכבוד שבת מותר לשטוף היטב במוצאי ט"ב.

יא. לבנות בנין חדש של שמחה, וכן ציור וסיד, מותר רק מחצות. ויכול לספר את הקטנים מיד בבוקר, ובפרט כשמגלים קטן שנהיה בן שלוש שנים, דהרי יש מתירים לספרו גם מר"ח אב, כמש"כ בסימן... ומוצאי ת"ב קל יותר מתשעת הימים.

יג. ובמק"א כתבנו לגבי לעשות הכנסת ס"ת בתזמורת וכיו"ב ב' אב ביום, שמותר משום שזה שמחה של מצוה, ויש להתיר מעיקר הדין, וראוי לעשות כן רק לאחר חצות, וראה מש"כ בס"ק ד' מהמג"א.

מענינא דיומא

המשך מעמוד 1

אמרו סד אדם ביתו בסיד ומשייר דבר מועט וכו' שנאמר אם אשחך ירושלים תשחך ימיני וגו' ומבאר שיש ב' דינים דין אבילות לזכור שאנו חסרים וזה הסוגיא בגמ' בב"ב ודין נוסף להתאוות לקדושה שהיתה בציון וזה הסוגיא בגמ' בסוכה לעשות דומיא דבית המקדש.

ובפחד יצחק (שבת ק"ר ג' ז') כתב שההכנה לשבת אין זה רק כהכנה הנדרשת לכל מצוה אלא כלשון הרמב"ם "יושב ומיחל בכווד ראש להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך" ענין זה הוא חלק ממה ששבת היא מעין שבת דלעתיד לבוא והצפיית לישועה דלעתיד לבוא מתבטא בשבת בצפיה זו. אשרינו שזכינו לדברים אלו.

להולדת הבן-הנכד

הרב בנימין גרינצייג ומש' וחמיו הרב יוסף מרק ומש'

הרב שמעון חבשוש ומש' ואביו הרב איל חבשוש ומש' וחמיו הרב רפאל גאולי ומש'

להולדת הבת

הרב חגי גרינברג ומש'

הרב אלחנן הראל ומש'

להולדת הבת-הנכדה

הרב ראובן בוגרד ומש'

וחמיו הרב דב פרנקפורט ומש'

בהיכנסו לנועם עול תו"מ

הרב רפאל קסטנבוים ומש' ובנם הבח' צבי אוריאל שיחי'

באיורוסי הבת

הרב יוסף שוורץ ומש'

בית כנסת "צעירים" אבטליון 1

השיבנו ה' אליך ונשובה
שיחת חיזוק והתעוררות
תקיים בבית מדרשינו בליל
תשעה באב לאחר תפילת
מעריב וקנינות מפי
הרה"ג **ראובן כץ** שליט"א
ר"מ ישיבת בני ראובן
וכל בית ישראל יבנו את השריפה

לכולל באזור אלעד - ניתן לקבל אברכים
נוספים - מלגה גבוהה
(בוקר-ברכות / אחה"צ - גפי"ח)
לפרטים 0583233508

לכולל הלכה ישיבתי

ניתן לקבל אברכים לזמן אלו
לפרטים 0504110101

פרשת השבוע

אלה הדברים (א', א')

'אלה' נוטריקון 'אבק לשון הרע'.

אמרו חכמים כי "רוב בגזל, מעוט בעריות והכל באבק לשון הרע" (בבא בתרא קס"ה). אבק לשון הרע הוא חטא שהכל נכשלים בו ואין מי שיכול להימלט ממנו.

ואשר על כן, כאשר בא משה רבינו לדבר על עוון אבק לשון הרע, "אל"ה הדברים", ראה צורך לדבר אל כל ישראל, וכמו שאומר הפסוק: "אשר דבר משה אל כל בני ישראל".

(מגלה עמוקות)

אלה הדברים (א', א')

"שמעתי מפי הרה"ג הישיש וכו' מו"ה יצחק מרגלית אב"ד בשצוצין במדינת פולין, ששמע מפי מאור הגולה מוהר"ח מוולאזין ז"ל, כי רבינו הגר"א אמר שבספר משנה תורה מרומז בכל סדרה, מה שיארע במאה שנים מנאלף הששי כסדר, י' פרשיות כנגד י' מאות (כי נצבים-וילך נחשבות לפרשה אחת כידוע). ושאל אותו מהר"ח, איה איפוא אנו מרומזים בפרשת כי-תצא, שהיא כנגד המאה השישית שאנו עומדים בה כעת. והשיב לו כי שמו מרומז בתיבת 'אבן שלמה' כלומר: אליהו בן שלמה. ושם מהר"ח נעלם ממנו. לא פורש אם הגר"א העלים ממנהר"ח או הגר"ח העלים מהשומעים מרוב ענוותנותו.

"ולפי זה דעת לנבון נקל, כי רעות צרות רבות אשר השיגונו בעו"ה במאה השביעית הזאת, מרומזים בקללות שבפרשת כי תבוא ודו"ק. ועתה נצפה לגאולה העתידה בב"א".

(האמונה וההשגחה)

ראה נתתי לפניכם את הארץ באו ורשו את הארץ (א', ח') **תחילה** אמר "ראה נתתי לפניכם את הארץ", היינו - מתנה,

וייטב בעיני הדבר ואקח מכם שנים עשר אנשים (א', ג')

מדוע הוזכר פרט זה, בתוך דברי התוכחה של משה רבינו. אך נראה שגם על זה עצמו הוכיחם משה, על שגרמו לכל שאותה בקשה לשילוח מרגלים, נשאה חן גם בעיניו...

(שפת אמת)

ובדבר הזה אינכם מאמינים בה' אלקיכם (א' ל"ב)

משה רבינו מוכיח את בני ישראל על שלא הבינו כי הנהגת ה' שנראתה בעיניהם כמדת הדין, לא היתה אלא הנהגה של רחמים גדולים.

"ובדבר הזה אינכם מאמינים" - לא השכלתם להבין ולהאמין - "בה" בהנהגת הקב"ה במדת הרחמים (הנאמרת בשם הוי"ה) וסברתם כי זו הנהגת "אלוקיכם" - מדת הדין (הנאמרת בשם אלוהים).

אכל בכסף תשברני ואכלתי ומים בכסף תתן לי ושתיתי (ב', כ"ח)

שינתה התורה בלשונה בין בקשת האוכל לבקשת המים. באוכל נאמר "בכסף תשברני", היינו על ידי מכירה, כנאמר "לשבור בר" (בראשית מ"ג, ג') ואילו במים נאמר "בכסף תתן לי". ולכאורה "תתן לי" הוא לשון מתנה, ואם רכשו מים "בכסף" מה שיירך לנקוט לשון נתינה. ביאר מרן הגר"ז על פי דברי הרמב"ם (פ"ו מהלכות גזילה ה"א): "נהר המושך למעיניות הנובעין, הרי הם של כל אדם". נמצא שלסיוחן מלך חשבון לא היתה בעלות על המים, ואף על פי שהסכימו ישראל לשלם כסף עבור המים, מכל מקום גם לאחר ששילמו, אין זה בגדר "מכירה" אלא בגדר "נתינה". לפיכך נאמר: "ומים בכסף תתן לי".

ואחר כך "באו ורשו את הארץ" - היינו ירושה. והלא "מתנה" ו"ירושה" שונות זו מזו ואין דין זו כדין זו.

אלא האמת היא שעיקר נתינת הארץ לכלל ישראל, היתה מחמת הבטחה שניתנה לאבות, כדברי התורה: "לא בצדקתך וכו' ולמען הקים את הדבר אשר נשבע ה' לאבותיך" (דברים ט', ה'-ו'). הרי שכל זכותם של כלל ישראל בארץ ישראל, היא בגדר "ירושה". אלא שלא הובטח לאבות איה דור יזכה בירושת הארץ, ורק מפני שדור המדבר היה דור דעה, לכן היתה ה"נתינה" דווקא להם.

(הגר"א)

ה' אלקיכם הרבה אתכם והנכם ככוכבי השמים לרוב (א', י')

יש להבין במה נמשלו לכוכבי השמים. ועוד מדוע ראה להזכיר זאת דווקא כאן.

ביאר הגאון רבי נפתלי צבי ברלין: "הנכם היום ככוכבי השמים" היינו, באיכות. כי אף שגם דור המדבר לא היו כולם גדולי הערך, אבל היו בהם הרבה יותר מכל שאר הדורות. וכיוון שכן, שהיו בהם גדולי דעה "לרוב", היה קשה למנהיג לסבול צרכיהם. זהו המשמיע משה ואמר להם "איכה אשא לבדי טרחה ומשאכם וריבכם".

הבו לכם אנשים...ואשימם בראשיכם (א', י"ג)

"ואשימם בראשיכם", רמז להם משה כי אשמת הדיינים תלויה בראשם, אם הם ממנים אותם, כי בראש הממנה תלויה אשמת הדיין שאינו מומחה ואינו ראוי למעמדו. לכך השיבוהו "טוב הדבר אשר דברת לעשות", היינו לעשות על ידך, שאתה המבין מי אכן ראוי למשמרת הדיינות ומי לאו. ואכן מיד "ואקח את ראשי שבטיכם ... ואתן אותם ראשים עליכם".

(רבי ראובן גרוזובסקי)

הרבי יהודה לב מתוך ספרו "לב המועדים" על ת"ב

בא באמצע השבוע אומרים "זיהי נועם", והטעם: משום שהטעם שאין אומרים כשחל יו"ט באמצע השבוע כיון שלא שייך לומר "ומעשה ידינו כוונתה עלינו" כיון שאין ששה ימי מלאכה מכיון שיר"ט נאסר במלאכה משא"כ תשעה באב מותר בו מקצת מלאכה שייך לומר "ומעשה ידינו כוונתה" (לבוש מנהגים ד).

הבדלה - שתיית כוס יין

נתינת הכוס לקטן: במוצאי שבת עושים הבדלה על יין כרגיל ומכיוון שנהוגים להחמיר שלא לשתות יין מר"ח, יש הנוהגים לתת לקטן שהגיע לגיל חינוך של ברכות, ואינו ידע להאכל על ירושלים לשתות את כוס הבדלה, ואם אין לו קטן ישתה הוא בעצמו את הכוס (שו"ע תקנא י' ומש"ב שם ס"ק ע), ומיהו הגרש"א היה שותה בעצמו ולא היה נותן לקטן (להלכות שלמה בין המצרים יד כז).

הגרש"א כתב כאשר הקטן שותה לא יטעם המבדיל כלום מהכוס, אין לו קטן כלעיל [שהגיע לחינוך בברכת ואינו יודע להתאבל על ירושלים] עדיף לתת לקטן עד בר מצווה ממה שישתה הוא בעצמו. יש לו רק בת קטנה לא יתן לו לשתות אלא ישתה בעצמו (גלאט מהדורא כא עמוד 146).

הטעם שלא אומרים שיבדילו על חמר מדינה

לפי שכל היתר של חמר מדינה הוא רק כשאין לו יין ומה שיש איסור בתשעת הימים לא מספיק בכדי להחשיבו כאין לו יין וזה חומרא שבאמת הוא קיולא (הגרמ"פ מסורת משה אור"ח שנו).

קידוש לבנה

יש אומרים: שיש לקדש הלבנה קודם ת"ב, (מעשה רב קנט), והטעם: דאין להחמיר המצוה ולהמתין עד אחר ת"ב. **ויש אומרים:** שאין לקדש לפני תשעה באב (רמ"א תכז א') לפי שאין שירים בשמחה (מש"ב שם ס"ק י') מפני החורבן וקידוש לבנה צריך לומר בשמחה (מהר"ל תשעה באב טו). **שירה "בטובים מאורות":** קידוש לבנה אף בשבוע שחל בו מותר לשיר טובים מאורות ואף לאצאת במחול של מצווה אחרי קידוש לבנה (הגרש"א הובא בספר אשרי האיש פרק טו, יד). **ויש אומרים:** שאין לשיר ולצאת במחול בשירת טובים מאורות (ספר נחמת ישראל בשם הגרש"א).

אך מי שהוריד החליפה ראוי שיחזור וילבש בגדי יום חול, ואם אינו יכול מותר לו לחזור ולבוש את החליפה של שבת אף במוצ"ש עד השניה (קונטרס יום השבת ח"א ע"ב). **ויש אומרים:** שיש להוריד מיד במוצ"ש [וכן נהג החזו"א, (שש"כ פרק מב נו)],

בגדים חדשים

גם לנוהגים ללבוש בגדי שבת בשבת זו אין ללבוש בגדים חדשים, כשיש לו בגדים אחרים, והטעם: דלא עדיף מחתן דאף שמתיירים לו ללבוש בגדי שבת כתב המג"א (תקנא ו) שאין לו ללבוש בגדים חדשים [אגרות משה אור"ח ח"ג סימן פ].

ניגון "לכה דודי"

יש הנוהגים: לשיר את הפיוט "לכה דודי" במנגינה של "איכה", ויש שנהגו: לשיר במנגינתו של קינת "אלי ציון" הנאמרת בסיום קינות של תשעה באב (מנהגי פרנקפורט). **ויש שלא נהגו כן,** והטעם: כדי שלא להראות אבילות בפרהסיא בשבת (דרכי חיים ושלום).

קריאת התורה

פרשת דברים לפני תשעה באב: לעולם קוראים פרשת דברים לפני תשעה באב (שו"ע תכח ד), **הטעם:** כדי לקרוא בתוכחותיו של משה קודם תשעה באב, ומפסיקים בחזון כדי לקרוא בתוכחותיו של ישעיה על החורבן (ביאור הלכה תכח ד"ה טוב). **טעם אחר:** כדי שיקראו (דברים א יב) "איכה אשא לבדי" ויפטריו בחזון (ישעיה א א) "איכה היתה לזונה" (סידור רש"י סימן תג מחזור ויטרי וסא).

זמירות שבת

שרים זמירות שבת ככל שבת אפילו אינו נוהג כן בכל שבת, והטעם: דהוי לכבוד שבת וכעס שמוחרר לאכול בשר בסעודה שלישית של ערב ת"ב אף למי שאינו נוהג כן בכל השנה כיון שהוא לכבוד שבת הוא הדין זמירות שבת (אגרות משה ח"ד קיב א). **ובקונטרס קיצור הלכות בין המצרים** הביא בשם ספר יוסף אומץ (סימן תכא) שכתב שיש לזמר זמירות שבת בשבת חזון בקול נמוך.

אמירת "זיהי נועם"

א"פ ש קי"ט שחל באמצע השבוע אין אומרים "זיהי נועם", (ואף שת"ב איקרי "מועד") כשחל תשעה

שבת חזון

לבישת בגדי שבת

יש הנוהגים: כתגרא"א ללבוש בגדי שבת כרגיל (חיי אדם קלג כא), והטעם: כדי שלא להראות בשבת אבילות בפרהסיא (כמבואר בשו"ע יור"ד ח) שתמיד נוהג ללבוש בגדי שבת ועכשיו לובש בגדי יום חול (ערוה"ש תקנא יא). **טעם אחר:** לפי שלא ראוי לאסור בגדי שבת שהוא מצווה מדברי קבלה של כבדהו בכסות נקיה (שו"ת דרב"ז תקנא י). **טעם אחר:** דברי הרמ"א (תקנא) שלא ללבוש בגדי שבת, היה בימים שלא היה ניכר ההבדל בין בגדי שבת לבגדי יום חול כ"ו ובדורינו שיש הגדול דגול וניכר לכל שזה בגד של חול הוא אבילות בפרהסיא, ומסיים שז' זה שיבטלו צרות מלבושי שבת שהיו כחול והפשו רב בין זול ליקר ראו ונכון לקיים מנהג קדמונינו (ערוה"ש תקנא יא). **ובמשנ"ב** (תקנא ס"ק ו) כתב שנהגו לשתות בגד אחר.

יש הנוהגים: כדעת הרמ"א שאין ללבוש בגדי שבת בשבת זו, והטעם: שכיון שהיוצגם ניכר א"כ נהגו שהם בכלל בגדים מנוהגים שאסורים מדינא (מג"א תקנא). **והטעם** דלא חשיב אבילות בפרהסיא. לפי שהרואה אומר שמא אין לו בגדי שבת (מהר"ל הלכות תשעה באב בשם מהר"י סג"ל). וגם אם יודע שיש לו בגדי שבת, יאמר שלפעמים אין אדם מקפיד על עצמו כל כך לטרוח בשינוי הבגדים ולכן לא נחשב אבילות בפרהסיא (לבוש תקנא טז). **טעם אחר:** על פי הכלל שבמקום שכולם אבילים אין חשש אבילות בפרהסיא (עיין שו"ע יור"ד תקנא יא), מועדים חמנים ח"ז רנו הערה א).

זמן לבישת בגדי שבת

יש אומרים: שאפשר ללבוש בגדי שבת מחצות היום (הגרש"א, בקרא עלי מועד פרק ד הערה יט בשם מג"א), והטעם מחצות: לפי שמחצות היום יש כבר הארה של שבת (נטעי גבריאל בין המצרים פרק מה הערה א), ויש אומרים: ממנחה קטנה (הגר"ח קרא עליו מועד פרק ד הערה יט), ויש אומרים: שלא ילכש אלא סמוך לשבת (שש"כ פרק מב נו).

זמן הורדת הנגדים במוצ"ש חזון

יש אומרים: שאין חיוב להוריד את בגדי שבת מיד במוצ"ש (הגרש"א, בקרא עלי מועד פרק ד הערה יח)

נושאים בהלכה

המשך מעמוד 4

אבל דפומא שרי, קמ"ל. וכ"ה במתנ' וגמרא בשלהי סוטה.

וכתב הרמב"ם (תענית ה, יד): גזרו שלא לנגן בכלי שיר וכל מיני זמר וכל משמיעי קול של שיר אסור לשמוח בהן ואסור לשמען מפני החורבן, ואפילו שירה בפה על היין אסורה, שנאמר בשיר לא ישתו יין, וכבר נהגו כל ישראל לומר דברי תושבחות או שיר של הודאות לאל וכיוצא בהן על היין, עכ"ל. וכ"ה בשו"ע אור"ח סי' תקס. (הרמ"א מיקל אם אינו רגיל בזה, עיי"ש). וכתב הגר"א (סי' תק"ס) שכונת הרמב"ם בדבריו "וכל משמיעי קול", לאו דוקא לסוג כלים מסוים, אלא למקום השירה, כמו שאיתא בסוטה (מח, א), שאף שירה בבית אסורה, ועוד סוגי שירות שהיו מקובלות בימים ההם, כמו זמרא דגרדאי שהיא שירה לשם שחוק.

לכן נראה שכל האיסור שייך דווקא בשירה וכלי זמר המביאים לשירה, שכן היה מנהגם מאז לשורר בבתי המשתאות ובפרט בבתי היין שם ע"י בדי' התוס' בלגיון שם). אבל תיפוף טבחי, אף אם מדובר בתיפוף קצבי, ללא שום שירה נלווית, נרעלע"ד דאינו בכלל האיסור.

ואף שנגינת אורגן ופסנתר, חליל ויתר הכלים הדומים להם, אסורים בימים אלו, כמבואר בפוסקים. מ"מ נראה לחלק בין ניגון באורגן שעצם נגינתו מורכבת מתווים ולחנים והשומע שומע כאן את כל השיר והלחן, לבין תיפוף בתופים. שבתיפוף בתוף אי אפשר לישמע שום לחן ושיר. וכל עוד לא מצטרפים לתיפוף בשירת הפה או בשירת אורגן או חליל וכלי וכדומה, אי אפשר להבין ממקצב התופים שום שיר. והתיפוף מועיל רק בצירוף שירה או הוספת כלי זמר אחרים, כנ"ל, ובחזונוה ירושלמית, בה רק מתופפים בתופים, אם לא יצטרפו את המשורר בפה לתופים, לא יבינו כלום לאיהו שיר מתכוין המתופף.

ויש דבשו"ע (שלח, א) כתב להשמעת קול בכלי שיר אסורה, אבל להקיש על הדלת וכיוצא בזה, כשאינו דרך שיר מותר. וכתב שם הרמ"א, ואסור להכות בשבת על הדלת בטבעת הקבועה בדלת, אעפ"י שאינו מכין לשיר, מ"מ הואיל והכלי מיוחד לכך אסור, נראה דשם ענין אחר הוא, דהכא כל גזירת חז"ל היא רק שלא לשורר, ושירה בכלי שיר מוסיפה לזמרה ולשמחת השירה, ואם אינו מכין לשירה אלא לתיפוף בלא שירה, נראה דהבו דלא להוסיף עלה.

נושאים בהלכה

המדרש נועד לעזור את לב המעינים בלבד ולא לפסוק חלכה לטענה

שלום מלכות במעשה דקמצא ובר קמצא

גיטין נו ע"א במעשה דקמצא ובר קמצא. "אזל אמר ליה לקיסר: מרדו בך יהודאי, א"ל: מי ימרד? א"ל: שדר להו קורבנא, חזית אי מקריבין ליה. אזל שדר בדיה עגלא תלתא. בהדי דקאתי שדא ביה מומא בנבי שפתים, ואמרי לה בדוקין שבעין, דוכתא דלדידן הוה מומא ולדידהו לאו מומא הוה. סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות, אמר להו רבי זכריה בן אבכולס, יאמרו: בעלי מומין קריבין לגבי מוזבא". והגר"א וסרמן ה"ד בקובץ הערות (סי' מ"א אות ז'): כתב: "הנה מאי דאיצטריך לומר הך טעמא דיאמרו, דאינו אלא משום גזירה דרבנן, ותיפוק ליה משום גוף האיסור, דהוא לאו דאורייתא, צ"ל דשלום מלכות דינו כפיקוק נפש, ומדאורייתא היה מותר להקריבו. והשתא קשה, מה דעתו של ר' זכריה, דכיון דמשום הלאו דאורייתא נוחא ליה דנחמה מפני פיקול, א"כ גם הגזירה דרבנן דיאמרו, תהא נדחית, ומאי אולמא דגזירה של דבריהן יותר מנוף האיסור דאורייתא. ולפי הנ"ל, דהלאו דאורייתא, כיון שהוא נדחה מפני פיקול, לא נעשה בזה איסור כלל, אבל מה שילמדו מזה דמותר להקריב בעלי מומין למזבח וא"כ יקריבו גם בשעה שלא יהא פיקול, וא"כ נמצא שיעברו על האיסור במקום שלא היה ההיתר של פיקול".

והגר"א בנציני ז"ל פלמן הגאב"ד דזוג, שדי ביה נרגא בתירוף הזה, דמ"מ גם האיסור הזה, מה שמכשילין לדורות, והוא לאו דלפני עור, ג"כ צריך להיות נדחה מפני פיקול. ובאמת כן נראה כדבריו, דאם יאנסוהו להושיט כוס יין לגזיר, והנזיר רוצה לשתותו במזיד שלא במקום אונס כלל, ג"כ ראוי להיות מותר לעבור ולא ליהרג, דנהי דישאר האיסור על הנזיר, דלגבי ידידה ליכא פיקול, מ"מ המושיט לו לא עבר אלא אלאו דלפ"ע, והוה נדחה מפני פיקול, וצ"ע, עכ"ד.

ונראה להצדיק ביאור הגר"א למול טענת הגרב"צ פלמן הגאב"ד דזוג, דהכא אינו ענין לאיסור לפנ"ע פרטי, שודאי שפיקול"נ דוחה אותו. אלא החשש היה שעי" שיאמרו בעלי מומין קריבים לגבי מוזבא, תיעקר ההלכה לדורות, ולזה לא מועיל פיקול"נ בזמן מסויים. שיתכן שבדבר שהוא מעקירת מצוה באופן כללי, לא מועיל פיקול"נ לזמן מסויים. (ודומה לזה מצינו ברש"י וביד רמה בסנהדרין (עו, א) דבשעת השמד יש חיוב של יהרג ואל יעבור בכל דבר ואפילו במנהג ישראל כעקרת דמסאנא, כדי שלא ירגילו הגוים להמריק את הלכות לך, וכדי שלא יסרך אחר אותה עבירה. והיינו שכאשר יש חשש על עקירת מצוה באופן כללי, צריך למסור נפש). ואחי יקירי הרה"ג רבי א"ש שליט"א ביאר בדומה לזה, שעקירת הדין בטעות, גם לזמן קצר, אינה נכללת בלאו דלפנ"ע. דלפנ"ע עניינו שהלאו קיים וברור, רק נכשלו בו. משא"כ הכא דחששו שהדין עצמו יעקר בטעות.

תיפוף בתוף ללא כל שיר נלווה

בדבר שאלת הרה"ג רבי גמליאל רבינוביץ האם מותר לתפוף עם תוף [בלי שירים] בימי בין המצרים וימי ספירת העומר.

מקור ענין אי שמיעת כלי שיר יסודו בגיטין (ז, א): "שלחו ליה למר עוקבא זמרא מנא לן דאסי. שרטט וכתב להו: אל תשמח ישראל אל גיל בעמים. ולישלח להו מהכא: בשיר לא יתנו יין ימר שכר לשותיו. אי מההוא, ה"א ה"מ זמרא דמנא,

המשך בעמוד 3

ביהמ"ד המרכזי "מאור שרגא"

"בליל זה חרב בית קדשי ונשופו ארמוני"

לאחר הקינות ישמעו דברי קינה והתעוררות

ע"י הרה"ג רבי יעקב אסטרייכר שליט"א מנהל רוחני דיישיבת "תפארת הלוי"

תשיבים כמאז סומך וסועד, תרחם ציון כי בא מועד עזרת נשים פתוחה מעריב בשעה 8:30

ישיבת "באר התלמוד"

הננו להודיע כי בליל ת"ב לאחר הקינות ישמעו

קול קינה נהי ומספד על חורבן ביהמ"ק

ע"י המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל שלזינגר שליט"א וע"י הרה"ג רבי אליהו שפירא שליט"א

ביום תשעה באב בשעה 6:00 ישא דברים מורנו רה"י הגאון רבי חיים מן שליט"א

מנחה בשעה 7:00 מעריב בזמן

בית הכנסת "אבי עזרי"

על חורבן בית המקדש כי הורס וכי הודש

בליל ת"ב לאחר הקינות

יעורר את הלבבות מגיד המישרים הרה"ג רבי יגאל בראון שליט"א

"תרחם ציון כאשר אמרת ותכוננה כאשר דיברת"

כולל "אבי עזרי" אלעד

כוס תנחומים

למורינו ורבינו ראש הכולל המסור בל"ג ברו"ג לכאז"א

הגאון הגדול רבי מאיר ביר שליט"א בשבר הגדול בהסתלקות אמו ע"ה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבל ציון וירושלים ובמהמשך הרבצת התורה והחזקת התורה תנחמו בני החבורה

לכולל יום שלם ניתן לקבל מס' אברכים (עדיפות

לצעירים) לזמן הבא מלגה נאה - לפרטים: 0534166852

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט מראשי ישיבת "משאת המלך"

זמני הלכה למעשה אופק אלעד

בעריכת הרה"ג רבי זילבר זצ"ל

נה"ח מיושרי	נה"ח הנראה	סו"ק מג"א	סו"ק הגר"א	שקיעת החמה
5:49	5:55	8:24	9:16	7:45
5:50	5:56	8:24	9:16	7:45
5:50	5:57	8:25	9:17	7:44
5:51	5:57	8:25	9:17	7:44
5:52	5:58	8:26	9:17	7:43
5:52	5:59	8:26	9:18	7:42
5:53	5:59	8:27	9:18	7:42
5:54	6:00	8:27	9:18	7:41

שקיעת החמה ערב ט' באב.....7:43

חצות ט' באב.....12:47

זמן תפילת מנחה בט' באב.....1:22

מוצאי הצום.....8:11 {ר"ת 8:56}

מענה רפואה והלכה בערב תשעה באב

הננו להודיע כי יתקיים מענה לשאלות בענייני הצום

ע"י רבי בית התורה בראשות המרא דאתרא שליט"א

בשיתוף רופאים מומחים מטעם קופ"ח מאוחדת ביום שלישי ד' באב | בין השעות 17:00-21:00 בבית התורה רח' ר' טרפון 2

03-9096571 - שלושה 9

קו פתוח לשאלות בהלכה בתשעה באב

כמו"כ הננו להודיע לציבור הרחב על מענה טלפוני לשאלות דחופות כלליות ובענייני הצום בערב תשעה באב וביום תשעה באב במשך כל שעות היום

03-9096571 - שלושה 9

ביהמ"ד המרכזי "מאור שרגא"

זמני התפילות בתשעה באב:

מעריב8:30 שחרית.....5:34 8:00

מנחה1:22, 2:00, 3:00, 4:00, 4:45, 5:15, 5:45, 6:15, 6:45, 7:10

מעריב מוצאי תשעה באב:

8:07, 8:12, 8:17, 8:22, 8:40, 9:00, 9:30, 10:00, 10:30, 11:00

בית דין צדק - אלעד

בהשגחת ב"ד"ן אלעד
בשיתוף תנאי
רבי שלום זלמן גרוסמן שליט"א
רב ואב"ד מק"מ

הגאון רבי שלמה זלמן גרוסמן שליט"א
המרכז: ר' טרפון אלעד 48900 טלפון: 09096571 פקס: 0369453

חודע חשובה

הננו להודיע כי עד ת"ב כל החנויות הבשריות

שתחת השגחתנו ימכרו מוצרי פרווה בלבד:

למעט שווארמה יחלום שתהיה שם מחלקה נפרדת בשיר

לנחוגים כשיטות שאפשר לאכול בשיר בימים אלו.

מחלקת הכשרות

הקהילה התורנית אלעד

ברכת מזל טוב שלוחה לחבר מועצת העיר

הרב משה ברדוגו שליט"א

לרגל השמחה באירועי הבן החתן שמואל ג"ע עב"ח

יהא רעוא מן שמיא שיכח לרווח רוב נחת מכל יו"ח